

Zaštitite biljke - očuvajte život

Автор(и): Растителна защита
Дата: 18.01.2025 Брой: 1/2025

Dana 16. siječnja 1896. car Ferdinand izdao je dekret kojim se proglašava Zakon o suzbijanju filoksere u vinovoj lozi. Ovaj događaj označio je početak državno organizirane zaštite bilja u našoj zemlji.

Pod motom "Zaštitite bilje – očuvajte život" održana je znanstvena konferencija u sklopu proslave posvećene stručnom prazniku agronoma zaštite bilja u Bugarskoj, čiji je domaćin bio Poljoprivredno sveučilište, koje ove godine obilježava svoju 80. godišnjicu.

Fotografija © Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv

Emblematska dvorana br. 7 Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju u Plovdivu okupila je raznoliku publiku. Bili su prisutni ugledni znanstvenici, predavači, administratori, agronomi, predstavnici poslovnog svijeta i studenti. Proslavu su počastila i dva bivša ministra poljoprivrede i šuma – prof. Hristo Bozukov i prof. Dimitar Grekov.

Obraćanje uglednoj publici u dvorani održala je izv. prof. dr. sc. Boriana Ivanova, rektorica Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu.

Izv. prof. dr. sc. Boriana Ivanova, rektorica Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu, Neli Yordanova – glavna direktorica ARIB-a (Udruga industrije za zaštitu bilja – Bugarska) i izv. prof. dr. sc. Yordanka Kartalska, dekanica Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju, fotografija © Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv

Globalna poljoprivreda, izjavila je izv. prof. Ivanova, određuje sudbinu čovječanstva. U uvjetima neizvjesnog i promjenjivog klimatskog i fitosanitarnog okruženja, kada se stanovništvo planeta približava 9 milijardi, a obradivo zemljište se smanjuje, poljoprivreda suočena je s neizbježnom dilemom – mora održivo i pouzdano proizvoditi kvalitetne proizvode po razumnim cijenama. U ovoj globalnoj misiji, agronomi zaštite bilja imaju ključnu ulogu u održavanju zdravstvenog stanja biljaka unutar složenog mehanizma prehrambenog lanca.

Bugarska poljoprivredna znanost, bugarsko poljoprivredno obrazovanje i bugarski agronomi, diplomanti Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju, aktivno sudjeluju u trećoj "zelenoj revoluciji" koja je u tijeku na Starom kontinentu. Ova velika transformacija uključuje radikalne promjene u filozofiji zaštite bilja. Stvaraju se nove ideje, tehnološka otkrića i strategije za usklađivanje s visokim ekološkim i zdravstvenim standardima.

Prof. dr. sc. Rumen Tomov, dekan Poljoprivrednog fakulteta Šumarskog sveučilišta u Sofiji, fotografija © Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv

Čestitke povodom praznika uputili su i neki od službenih gostiju događaja, među kojima prof. dr. sc. Rumen Tomov, dekan Poljoprivrednog fakulteta Šumarskog sveučilišta u Sofiji, izv. prof. Petar Nikolov iz Bugarskog udruženja za zaštitu bilja, Bozhidar Petkov iz Udruge za biološku zaštitu bilja i organsku gnojdbu te Neli Yordanova, direktorica Udruge industrije za zaštitu bilja Bugarske.

U informativnom formatu koji slijedi objavljujemo kratke izvratke iz tematskih izvještaja predstavljenih na znanstvenoj konferenciji. Njihovi autori pristali su pružiti našim čitateljima pojedinosti o odgovarajućim temama vezanim uz nove EU propise u zaštiti bilja.

Izv. prof. dr. sc. Yordanka Kartalska, dekanica Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju

Tema: "Primjena korisnih mikroorganizama u zaštiti bilja"

EU "Zeleni dogovor" predviđa da će se do 2030. kemijski proizvodi u zaštiti bilja u Zajednici smanjiti za 50%. Alternativa? Biopesticidi na bazi mikroorganizama – bakterije, virusi, kvasci, biokemijski proizvodi (npr. kalijev karbonat), SMC – sintetičke mikrobne zajednice. S tim u vezi, na snazi je nova Uredba EU – 1438/22.

Definirana je razlika između kemijskih proizvoda i biopesticida. Jedan od ključnih ciljeva nove Uredbe je da biopesticidi brže stignu na tržište i da se rizici povezani s njihovom uporabom svedu na minimum.

Prof. dr. sc. Rumen Tomov, dekan Poljoprivrednog fakulteta Šumarskog sveučilišta u Sofiji.

Tema: Invazivne vrste beskrležnjaka koje prijete poljoprivredi između dviju Uredbi EU: Uredbe (EU) br. 1143/2014 o invazivnim stranim vrstama i Uredbe (EU) br. 2031/2016 o karantenskim štetnicima

Poljoprivreda je glavni čimbenik u kretanju poljoprivrednih i ukrasnih biljaka, štetnika, korisnih organizama i mikrobnih bioagenasa. Jasna definicija kretanja: oslobađanje (bijeg iz kontroliranog okruženja), prijevoz kontaminirane robe, prijevoz slučajno unesenih organizama. Autoceste su glavni izvor širenja invazivnih štetnika (sjemenke, patogeni, štetnici).

Važno je biti svjestan budućih prijetnji i njihovog ranog otkrivanja:

Novozelandski pljosnati crv. Predator koji se hrani drugim crvima – prvenstveno glistom, koja je posebno važna za poljoprivredu!

Kako se širi? Kroz tlo, lukovice, sadnice.

Invazivni mravi:

Crveni uvezeni vatreni mrav – agresivan. Također napada ljude pri kontaktu. Zabilježen je u Italiji – Siciliji. Oštećuje povrtnu kulturu i ukrasno bilje. Prema entomolozima, ovaj će se štetnik pokazati i invazivnim i karantenskim u isto vrijeme.

Tropski vatreni mrav – "otkriven" u Nizozemskoj. Drugim riječima: možemo ga očekivati u Bugarskoj!

Crni uvezeni vatreni mrav

Mali vatreni mrav – jedna od 100 najopasnijih invazivnih vrsta na svijetu. Uočen je u južnoj Francuskoj.

Azijski stršljen – ubija pčele! 2024. pronađen je u Češkoj. Prognoza: može biti unesen robom koja ne podliježe fitosanitarnoj kontroli.

Invazivne vrste, čija se aktivnost i nepredvidljivost povećavaju s globalnim klimatskim promjenama, predmet su proučavanja u tzv. građanskoj znanosti.

Francesca Idrau, glavna direktorica ARIG-a (Udruga industrije za zaštitu bilja – Grčka) i Neli Yordanova – glavna direktorica ARIB-a (Udruga industrije za zaštitu bilja – Bugarska)

Tema: Inovativni digitalni alat u potpori novog zakonodavstva EU i moderne poljoprivrede.

Uvest će se nova Uredba o označavanju sredstava za zaštitu bilja (PPP), koja će zamijeniti Uredbu (EU) br. 547/2011. Nacrt nove Uredbe već je pripremljen i bit će razmatran 3. veljače 2025. Njeno je uvođenje planirano za 1. siječnja 2026.

CropLife Europe (Europsko udruženje za zaštitu usjeva) zabrinuto je što analogne etikete ne pružaju dovoljnu jasnoću, da je shema boja etiketa teško razumljiva, te da je i piktogram za opasnost/sigurnost za pčele problematičan.

Početak travnja 2024., Europsko udruženje za zaštitu usjeva (CropLife Europe) najavilo je pokretanje AgriGuidea, inovativnog digitalnog alata dizajniranog za optimizaciju prikupljanja podataka za konvencionalne pesticide i biopesticide. Pod pokroviteljstvom CropLife Europe, alat ima za cilj pojednostaviti složene propise s kojima se susreću poljoprivrednici, smanjiti administrativni teret i poboljšati sigurnost i ekološku održivost poljoprivredne proizvodnje.

Pilot platforma se prvo uvodi u Njemačkoj, Italiji i Rumunjskoj. Cilj je da se **AgriGuide** implementira u svim zemljama EU-a. U tu svrhu, 27 država članica grupirano je u klastere formirane na temelju razine intenziteta poljoprivredne proizvodnje, njenog profila, mentaliteta i drugih čimbenika. Bugarska je u skupini s Grčkom, Ciprom, Slovenijom i Hrvatskom. Svaka zemlja formira radnu skupinu i imenuje nacionalnog koordinatora. ARIB je bugarski koordinator.

Nova aplikacija za zaštitu bilja "AgriGuide" uključuje aplikaciju za pametne telefone i web aplikaciju. Tako AgriGuide objedinjuje sve informacije koje poljoprivrednici trebaju znati za ispravnu i održivu uporabu sredstava za zaštitu bilja.